

Έρευνα της Οδοντιατρικής Ομοσπονδίας

Επιδείνωση της στοματικής υγείας των Ελλήνων λόγω φτώχειας

Αθήνα: Χειρότερη στοματική υγεία έχουν παιδιά και ενήλικες στην Ελλάδα συγκριτικά με πριν 10 χρόνια, σύμφωνα με πανελλαδική έρευνα που έγινε υπό την αιγίδα της Ελληνικής Οδοντιατρικής Ομοσπονδίας. Ενδεικτικό της κατάστασης είναι ότι, τρία στα πέντε παιδιά πέντε ετών έχει τερηδόνα, ενώ μόνο το 0,7% των ενηλίκων 35-44 ετών δεν έχει τερηδόνα. Οι επιστήμονες αποδίδουν το πρόβλημα εν μέρει στο χαμηλό μορφωτικό επίπεδο και στο διαρκώς μειούμενο οικογενειακό εισόδημα.

Η Πανελλήνια Επιδημιολογική Μελέτη Καταγραφής Στοματικής Υγείας, έγινε από ομάδα ειδικών των Οδοντιατρικών Σχολών Αθήνας και Θεσσαλονίκης σε 11 αντιπροσωπευτικές περιοχές της χώρας, σε στοχευμένες ομάδες ελλήνων και μεταναστών.

Συγκεκριμένα, στο δείγμα συμπεριλήφθηκαν άτομα 5, 12, 15, 35-44 και 65-74 ετών από αστικές και αγροτικές περιοχές των νομών Αττικής, Αχαΐας, Έβρου, Θεσσαλονίκης, Ιωαννίνων, Καστοριάς, Κεφαλληνίας, Λαρίσης, τη Νάξο, τη Μυτιλήνη και τα Χανιά. Τα 6.794 άτομα υποβλήθηκαν σε κλινική εξέταση, ενώ απάντησαν και σε σχετικό ερωτηματολόγιο.

Τερηδόνα, πλάκα και πέτρα απειλούν τα παιδιά

Αν και συγκριτικά με την επιδημιολογική μελέτη του 2004, ο δείκτης τερηδόνας στα παιδιά έχει μειωθεί, οι ερευνητές εντόπισαν μεγαλύτερο ποσοστό οδοντιατρικών αναγκών που δεν αντιμετωπίζονται. «Αυτό το εύρημα πιθανόν αντανακλά τον αντίκτυπο της οικονομικής κρίσης που περνά η Ελλάδα από το 2009 για όλες τις ηλικιακές ομάδες των παιδιών», εξηγεί ο Κωνσταντίνος Ουλής, καθηγητής Παιδοδοντιατρικής και επιστημονικός υπεύθυνος της Εθνικής Οδοντιατρικής Ομοσπονδίας.

Συγκεκριμένα, τα πεντάχρονα ελληνόπουλα χωρίς τερηδόνα ανέρχονται μόλις στο 42,4% του δείγματος, ενώ στις ηλικίες 12 και 15 ετών τα αντίστοιχα ποσοστά είναι 27,7% και 16,3%. Στα παιδιά μη ελληνικής καταγωγής, χωρίς τερηδόνα τα ποσοστά ήταν αντίστοιχα 26,2%, 14,4% και 10,3%.

Αρχόμενη τερηδόνα εντοπίστηκε στο 17,7% των 5χρονων, στο 19,8% των 12χρονων και στο 16,9% των 15χρονων. Να σημειωθεί ότι, η αρχόμενη τερηδόνα είναι αντιμετωπίσιμη με την κατάλληλη θεραπεία, ενώ αν αφεθεί μπορεί να οδηγήσει στην δημιουργία κοιλοτήτων.

Σύμφωνα με τον κ. Ουλή τα παραπάνω αποτελέσματα θεωρούνται αναμενόμενα αφού: το 78,5% των 5χρονων, το 57,4% των 12χρονων και το 47,3% των 15χρονων βουρτσίζουν τα δόντια τους καμιά φορά, αραιά ή ποτέ. Μόνο το 42,6% των 12χρονων βούρτσιζαν τα δόντια τους δύο ή περισσότερες φορές την ημέρα.

Μελέτες έχουν δείξει ότι, το βούρτσισμα δύο φορές τη μέρα συντελεί σε χαμηλότερους δείκτες οδοντικής πλάκας και τρυγίας (πέτρα) στα παιδιά.

Από τη μελέτη διαπιστώθηκε επίσης ότι, το 28,6% των παιδιών 5 ετών έχει ουλίτιδα και μόνο το 30,9% των 12χρονων έχει υγιές περιδόντιο. Το υπόλοιπο 69,1% υποφέρει από ουλίτιδα και πέτρα. Υπό ορθοδοντική θεραπεία βρίσκεται το 12,0% των 12χρονων και το 7,9% των 15χρονων, ενώ ανάγκη ορθοδοντικής θεραπείας έχει το 38,7% των πρώτων και το 33,7% των δεύτερων.

Πάντως, το 53,8% των 5χρονων, το 52% των 12χρονων και το 49,2% των 15χρονων έχει επισκεφθεί οδοντίατρο για προληπτικούς λόγους. Όμως, το 84,9% των νηπίων, το 41% των παιδιών 12 ετών και το 39,1% των εφήβων δεν έχει κάνει ποτέ φθορίωση. Και τα ποσοστά αυτά είναι ακόμα πιο υψηλά στα παιδιά αγροτικών περιοχών και στις οικογένειες με χαμηλό μορφωτικό επίπεδο.

Αξίζει να σημειωθεί ότι έχει παρατηρηθεί στα παιδιά 12 και 15 ετών που επισκέπτονται οδοντίατρο 1-2 φορές τον χρόνο και υποβάλλονται σε τοπική εφαρμογή φθορίου, οι δείκτες τερηδόνας, πλάκας και πέτρα είναι εξαιρετικά χαμηλοί.

Τέλος, οι έφηβοι 12 και 15 ετών που δήλωσαν ότι κάπνιζαν είχαν υψηλότερο δείκτη τερηδόνας και γενικότερα χειρότερη στοματική υγεία από τους μη καπνιστές συνομηλίκους τους. Αντίστοιχα αυξημένη έκταση τερηδόνας καταγράφηκε και στους εφήβους που έπιναν αλκοόλ. Στα παιδιά 12 ετών που ήταν παχύσαρκα παρατηρήθηκε επίσης χαμηλό ποσοστό υγιούς περιοδοντίου και υψηλός δείκτης τερηδόνας. Αυτό σύμφωνα με τους ερευνητές αποδίδεται στο γεγονός ότι η διατροφή των παιδιών αποτελείται από πολλά μικρογεύματα με υψηλή περιεκτικότητα σε ζάχαρη.

Κακή στοματική υγεία έχουν και οι ενήλικες

Την ίδια κακή εικόνα ως προς τη στοματική τους υγεία εμφανίζουν και οι ενήλικες 35-44 ετών και 65-74 ετών, αφού μόνο το 0,7% των πρώτων και το 0,1% των δεύτερων δεν έχει τερηδόνα. Οι ηλικιωμένοι μάλιστα διαπιστώθηκε ότι όσο περισσότερη ξηροστομία έχουν, τόσο περισσότερη τερηδόνα εμφανίζουν. Ανησυχία προκαλεί το γεγονός ότι το 42,7% των ατόμων 65-74 ετών έχει τερηδόνα ρίζας, γεγονός που σημαίνει ότι είναι πιθανότερη απώλεια των δοντιών.

Μόνο το 11,8% των ατόμων 35-44 ετών και το 6,4% των 65-74 ετών είχε υγιές περιδόντιο. Και αυτό συνάδει με τη διαπίστωση ότι το 53,4% των μεσηλίκων και το 70% των ηλικιωμένων βουρτσίζουν τα δόντια τους μια φορά, αραιά ή ποτέ. Τέλος, το 34,5% των ατόμων 35-44 ετών και το 43,3% των 65-74 ετών επισκέπτεται οδοντίατρο μόνο όταν πονάει ή αντιμετωπίζει άλλα οξύ πρόβλημα.

Η κοινωνική ανισότητα πλήττει τη στοματική υγεία

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον εύρημα της μελέτης σύμφωνα με τους επιστήμονες είναι ότι, τα παιδιά με γονείς ανώτερου μορφωτικού επιπέδου που κατοικούν σε αστικές περιοχές επισκέπτονται προληπτικά οδοντίατρο συχνότερα από τα παιδιά των αγροτικών περιοχών με γονείς χαμηλού μορφωτικού επιπέδου.

Επίσης, το επίπεδο εκπαίδευσης των γονέων επηρεάζει άμεσα τον δείκτη τερηδόνας, τη στοματική υγιεινή και τα νοσήματα του περιοδοντίου των παιδιών.

Τέλος, στην ηλικιακή ομάδα 35-44 ετών, ο αστικός πληθυσμός είχε χαμηλότερο δείκτη τερηδόνας από τον αγροτικό, ενώ όσο αυξανόταν το μορφωτικό επίπεδο τόσο μειώνονταν τα οδοντιατρικά προβλήματα. Το ίδιο ίσχυε και για τα άτομα 65-74 ετών, καθώς η μόρφωση και το εισόδημα σχετίζονταν άμεσα με τον αριθμό των δοντιών που είχαν διατηρηθεί στη στοματική κοιλότητα.

Πάντως, το 38,2% των μεσηλικών και το 42,9% των ηλικιωμένων δεν έχει καλύψει προσθετικές ανάγκες, γεγονός που αποδίδεται στην οικονομική κρίση και το υψηλό κόστος των εμφυτευμάτων και των τεχνητών οδοντοστοιχιών.

Χωρίς οδοντιατρική περίθαλψη οι ασφαλισμένοι του ΕΟΠΥΥ

Σχολιάζοντας τα αποτελέσματα της μελέτης, τόσο ο κ. Ουλής, όσο και ο πρόεδρος της Ελληνικής Οδοντιατρικής Ομοσπονδίας, Αθανάσιος Κατσίκης, υπενθύμισαν ότι η οδοντιατρική περίθαλψη έχει μένει εκτός της αναμόρφωσης της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας.

Αν και στον ετήσιο προϋπολογισμό του ΕΟΠΥΥ έχει προβλεφθεί δαπάνη 60 εκατομμυρίων ευρώ για συμβάσεις με ιδιώτες οδοντιάτρους για την αντιμετώπιση οδοντιατρικών παθήσεων, η διαφωνία μεταξύ των δύο πλευρών οδήγησε τελικά απουσία οδοντιατρικής περίθαλψης των ασφαλισμένων του οργανισμού. Στο επίκεντρο της διαφωνίας είχε βρεθεί τόσο ο τιμοκατάλογος των οδοντιατρικών πράξεων, όσο και οι όροι των ατομικών συμβάσεων που πρότεινε ο ΕΟΠΥΥ.

Βιωματική μάθηση για καλύτερη πρόληψη

Η Ελληνική Οδοντιατρική Ομοσπονδία εφαρμόζει από το 2010 ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα βιωματικής μάθησης σε δημοτικά σχολεία με στόχο τη βελτίωση των δεικτών της στοματικής υγείας. Τα μέχρι τώρα θετικά αποτελέσματα οδήγησαν προσφάτως στην επέκταση του προγράμματος και σε παιδιά προσχολικής ηλικίας, σε συνεργασία με την Ελληνική Παιδοδοντική Εταιρεία.

Το νέο σκέλος του προγράμματος περιλαμβάνει αρχικά 100 παιδικούς σταθμούς και νηπιαγωγεία στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη, με στόχο την εκπαίδευση 10.000 παιδιών το σχολικό έτος 2014-2015. Εθελοντές οδοντίατροι θα εκπαιδεύσουν κατάλληλα τους παιδαγωγούς ώστε να χρησιμοποιήσουν στο ωρολόγιο πρόγραμμα ειδικό εγχειρίδιο για την προαγωγή της στοματικής υγείας.

Σχολιάζοντας την ενέργεια αυτή η Άννα Βιέρρου, πρόεδρος της Ελληνικής Παιδοδοντικής Εταιρείας σημειώνει ότι «από την ανατολή του πρώτου βρεφικού δοντιού πρέπει να ξεκινά η φροντίδα της στοματικής υγείας μας. Διότι τερηδόνα υπάρχει ακόμα και στα βρέφη ενός έτους. Γι' αυτό και οι σχετικές κατευθυντήριες οδηγίες συστήνουν τον καθαρισμό των βρεφικών δοντιών με αποστειρωμένη γάζα και ελάχιστη ποσότητα οδοντόκρεμας. Ο καθαρισμός πρέπει να γίνεται τουλάχιστον δύο φορές την ημέρα, διότι οι παιδικές τροφές είναι κολλώδεις και μαλακές και είναι φυσικό να επιβαρύνουν τη στοματική υγεία του παιδιού. Από την ηλικία των 3,5 ετών πρέπει να ξεκινά και η φθορίωση, η οποία έχει τεκμηριωθεί επιστημονικά ότι προλαμβάνει πολλά μελλοντικά προβλήματα της οδοντοστοιχίας».

Πηγή: news.in.gr